

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: 15 Ağustos 2025

Sayı: 13560

32832

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 14.08.2025

Evrim RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

İstanbul İli, Çatalca İlçesi sınırlarında yer alan Erişim No: 2657682 ve İR: 72635 numaralı IV. Grup maden ruhsatına sahip alanda hâlihazırda “Kuvarsit ve Kuvars Kum Ocağı” ile “Kırma-Elleme-Yıkama-Kurutma Tesisi” faaliyetleri yürütülmektedir. Projede hem maden ve tesis alanının genişletilmesi hem de kapasite artışı planlanmaktadır.

Ocak sahası; Çatalca Merkez'e 15,2 km, Kalfa Köyü'ne 0,78 km, Akalan Köyü'ne 1,98 km, Dağyenice Köyü'ne 4,25 km ve Başak Köyü'ne 5,41 km mesafededir. Bu yakınlık, projenin yerleşim alanlarına, tarım alanlarına, su kaynaklarına ve doğal yaşam alanlarına doğrudan etki riski yaratmaktadır.

İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi (İSKİ) görüşünde, “Söz konusu talep sahasının içerisinde ve yakın çevresinden Büyük Deresi ile bunlara bağlanan çok sayıda vadi tabanları geçmektedir. Büyük Deresi ve bunlara bağlı vadi tabanları; Terkos Barajı Havzası için içmesuyu temin edilen ve baraja su taşıyan çok önemli fonksiyona sahip derelerdir. Havza içinde yapılacak madencilik faaliyeti söz konusu dereler ve vadi tabanları açısından risk oluşturmaktadır” denmiştir. Ayrıca, “Belirtilen hususlar göz önüne alındığında söz konusu projenin, meri plan kararlarına ve plan kararlarına kaynaklık eden temel faktörlerden olan doğal yaşam döngüsünün ve kaynakların korunması açısından uygun bulunmamaktadır” ifadeleri kullanılmıştır.

ÇED raporuna göre, projenin genişlemesiyle birlikte orman alanlarını da kapsayan bölgede en az 24.536 ağaç kesilecektir. Bölgede meşe, karaçam ve gürgen gibi ekosistem açısından kritik türler bulunmaktadır. Bu durum, Anayasa'nın 169. maddesinde açıkça belirtilen “Ormanlara zarar verebilecek hiçbir faaliyet ve eyleme müsaade edilemez” hükmüyle açık bir çelişki yaratmaktadır.

Yine ÇED raporunda, faaliyetlerin çevre üzerinde doğuracağı başlıca zararlar arasında; açık ocak çalışmaları sırasında toz salınımının çevreye zarar verebilmesi, patlatma ve kazı işlemleri

sırasında gürültü kirliliği oluşması, karayolları ve maden sahası arasındaki etkileşimin bölgedeki trafik güvenliğini ve hava kalitesini olumsuz etkilemesi, orman yolları yapılırken yamaçlardan toprak kayması riski bulunması yer almaktadır.

Kuzey Ormanları; İstanbul'un su güvenliği, iklimsel denge kapasitesi ve biyolojik çeşitliliğinin korunması bakımından stratejik öneme sahiptir. Bu bölgede yürütülecek kapasite artışı; orman tahribatı, su havzalarının kirlenmesi veya yön değiştirmesi, habitat parçalanması ve karbon yutak alanlarının kaybı gibi geri dönüşü olmayan ekolojik riskler taşımaktadır.

Üstelik İstanbul'un toplam baraj doluluk oranı yaz aylarında hızla düşmekte, Terkos Gölü ve bağlı dereler iklim krizi, artan su talebi ve diğer altyapı projeleri nedeniyle zaten ciddi tehdit altındadır.

Bu bağlamda;

1. İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi'nin, "Büyük Deresi ve bunlara bağlı vadi tabanları; Terkos Barajı Havzası için içmesuyu temin edilen ve baraja su taşıyan çok önemli fonksiyona sahip derelerdir... Havza içinde yapılacak madencilik faaliyeti risk oluşturmaktadır" şeklindeki uyarısı karşısında, bu projeyi ÇED sürecinde hangi bilimsel ve hukuki ölçütlere göre değerlendireceksiniz?
2. İSKİ'nin, projenin "doğal yaşam döngüsünün ve kaynakların korunması açısından uygun bulunmadığı" yönündeki tespitini göz önüne aldığınızda, bu şartlar altında projeye onay verilmesi mümkün müdür?
3. Terkos Barajı'na su taşıyan Büyük Deresi ve bağlı vadi tabanlarının kirlenme, debi değişimi veya kuruma riskinin İstanbul'un içmesuyu güvenliğine doğrudan etkileri konusunda kapsamlı bir etki analizi yapacak mısınız?
4. Orman alanlarını da kapsayan proje genişlemesiyle birlikte kesileceği belirtilen en az 24.536 ağacın karbon yutak kapasitesi kaybı, Bakanlığınızın iklim değişikliğiyle mücadele hedefleri çerçevesinde hesaplanmış mıdır? Bu kaybın dikkate alınmaması, resmi planlarınız arasında mıdır?
5. ÇED raporunda açıkça belirtilen toz salınımı, gürültü kirliliği, trafik güvenliği riski ve toprak kayması tehlikesi gibi çevresel zararlar için, onay verilmeden önce somut önlem planları hazırlamayı öngörüyor musunuz?
6. Kapasite artışıyla birlikte ortaya çıkacak patlatma, kazı ve taşımacılık faaliyetlerinin yerleşim yerlerine etkilerini azaltmak için koruma tedbirleri geliştirmek, Bakanlığınızın öncelikleri arasında mıdır?
7. Projenin kümülatif etkilerinin değerlendirilmesi, çevresel etki yönetim planlarınızda yer almakta mıdır? Bu analiz yapılmadan onay vermeyi düşünüyor musunuz?
8. Orman yollarının açılması sırasında oluşabilecek toprak kayması ve erozyon riskini azaltmak için teknik önlemler geliştirmek, onay öncesi şartlarınız arasında mıdır?
9. İstanbul'un iklim değişikliğine uyum ve su güvenliği politikaları kapsamında, Kuzey Ormanları gibi stratejik ekosistemlerde yeni madencilik faaliyetlerine izin verilmesi, Bakanlığınızın uzun vadeli planları arasında mıdır?
10. Kapasite artışı projesi kapsamında ortaya çıkacak atıkların yönetimi ve bu atıkların su havzasına sızma riskinin önlenmesine yönelik hangi tedbirler alınmıştır?